

การเขียนวัตถุประสงค์สำหรับโครงการการศึกษาชุมชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุวรรณรูป วิทยาการ

อาจารย์แพทย์จันทร์ สิริธิปริชาชาญ ผู้ลิขิต

ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์สำหรับโครงการการศึกษาชุมชน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 13 พฤศจิกายน 2557 เวลา 9.20-11.40 น. ณ ห้อง 509 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุวรรณรูป เป็นผู้ดำเนินการเสวนา และอาจารย์แพทย์จันทร์ สิริธิปริชาชาญ เป็น คุณลิขิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน ได้ดำเนินการให้มีการเสวนาในประเด็นนี้ตามที่อาจารย์ในภาควิชาฯ ได้เสนอในการประชุมภาควิชาฯ และได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นเรื่องที่ได้กำหนดไว้ใน พรบ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ต้องการพัฒนากระบวนการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามนโยบายของคณะฯ โดยใช้การจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมือใน การดำเนินการ จึงอยากให้อาจารย์ทุกคนเข้าใจและมีส่วนร่วม หลังจากนั้นได้เชิญให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุพา จิวพัฒนกุล นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการเขียนวัตถุประสงค์สำหรับโครงการการศึกษาชุมชน จากรายงาน ของนักศึกษาในวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลในครอบครัวและชุมชนและให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้เสนอข้อคิดเห็นใน 3 ประเด็น

1. การเขียนข้อวินิจฉัยชุมชนควรเป็นแบบใด
2. การเขียนวัตถุประสงค์โครงการการศึกษาชุมชนควรเป็นอย่างไร
3. ควรใช้คำใดในการระบุประธานของประโยคในการเขียนข้อวินิจฉัยชุมชน

ผู้เข้าร่วมเรียนรู้เสนอข้อคิดเห็น และมีข้อสรุป ดังนี้

1. การเขียนข้อวินิจฉัยชุมชน

1.1 ข้อวินิจฉัย

- 1.1.1 การเขียนข้อวินิจฉัยชุมชนให้ระบุปัญหาและตามด้วยสาเหตุ ในส่วนสาเหตุของข้อวินิจฉัยจะมี หรือไม่มีสาเหตุก็ได้
- 1.1.2 การเขียนข้อวินิจฉัยชุมชนไม่ต้องระบุขนาด (ร้อยละของปัญหา) เช่น
 - ประชาชนที่สำรวจมีพฤติกรรมออกกำลังกายไม่เหมาะสม เนื่องจากขาดความรู้
 - กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพที่ไม่เหมาะสม
 - ประชาชนในชุมชนเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก เนื่องจากชุมชนมีสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม
 - ชุมชนมีสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม

1.2 ข้อมูลสนับสนุน

1.2.1 ข้อมูลสนับสนุนมีทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณต้องมีการระบุปริมาณเป็นร้อยละ เช่น

- ประชาชนที่สำรวจไม่ออกกำลังกาย ร้อยละ 42.88 (58 คน)
- กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคเบาหวานรับประทานอาหารรสหวาน ร้อยละ 72.88 (68 คน)
- ภายในชุมชนมีแหล่งน้ำขังหลายพื้นที่

ตัวอย่างการเขียนข้อวินิจฉัยชุมชนและข้อมูลสนับสนุน

ข้อวินิจฉัยชุมชน

กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ไม่เหมาะสม

ข้อมูลสนับสนุน

1. ไม่ออกกำลังกาย ร้อยละ 6800 (68 คน)
2. รับประทานอาหารรสหวานมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 44.00 (44 คน)
3. รับประทานอาหารรสเค็มมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 42.00 (42 คน)
4. ดื่มน้ำอัดลมมากกว่า 3 ขวด/สัปดาห์ ร้อยละ 40.00 (40 คน)
5. รับประทานอาหารทอดมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 32.00 (32 คน)

2. การเขียนวัตถุประสงค์โครงการการศึกษาชุมชน มี 2 รูปแบบ คือ Goal and Objective และวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์เฉพาะ ผู้เข้าร่วมเรียนรู้ขอให้ใช้วัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์เฉพาะ เนื่องจากตรงกับการสอนตามทฤษฎีที่นักศึกษาได้เรียนมา มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์หลัก

- 2.1.1 การเขียนวัตถุประสงค์หลักเขียนเป็นภาพรวม ภาพกว้าง ไม่ต้องระบุขนาด (ร้อยละของปัญหา)
- 2.1.2 การเขียนวัตถุประสงค์หลักเขียนต้องมีประธาน ซึ่งสามารถใช้คำต่อไปนี้ได้ เช่น ผู้เข้าร่วมโครงการ กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หรือกลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์ ฯลฯ เช่น
 - คริวเรือนมีการควบคุม/กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายอย่างเหมาะสม
 - ผู้สูงอายุ และผู้ดูแลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ กระดูก และข้อเพื่อป้องกันอุบัติเหตุการพลัดตกหกล้ม

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 2.2.1 การเขียนวัตถุประสงค์เฉพาะต้องเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สอดคล้องกับข้อมูลสนับสนุนที่เป็นสาเหตุของปัญหา สามารถวัดและประเมินผลได้ มีระยะเวลากำกับ เช่น
 - ทุกครัวเรือนมีค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในบ้าน (House Index) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10
 - ทุกครัวเรือนใส่ทรายอะเบตลงในแหล่งน้ำขังบริเวณบ้านและรอบๆบริเวณบ้านทุกเดือน

- ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ หรือที่ได้รับการเยี่ยมบ้านร้อยละ 60.00 สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการเกิดอุบัติเหตุพลัดตกหกล้มได้อย่างน้อย 6 ข้อ จาก 10 ข้อ
- ผู้สูงอายุและผู้ดูแลที่เข้าร่วมโครงการ หรือที่ได้รับการเยี่ยมบ้านร้อยละ 60.00 สามารถเลือกภาพอาหารเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของกระดูกและข้อได้อย่างน้อย 8 ภาพจาก 10 ภาพ
- ผู้สูงอายุและผู้ดูแลที่เข้าร่วมโครงการ หรือได้รับการเยี่ยมบ้านร้อยละ 60.00 สามารถสาธิตกลัการออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ กระดูก และข้อได้อย่างน้อย 6 ท่าจาก 9 ท่า

หมายเหตุ สามารถลดคำว่า “หลังการดำเนินโครงการ หรือหลังจบโครงการ” ซึ่งเป็นระยะเวลาทำการเสร็จสิ้นโครงการในฐานที่เข้าใจ

ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์เฉพาะ

วัตถุประสงค์หลัก

ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงมีความรู้ในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงร้อยละ 80.00 มีความรู้เรื่องโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงโดยตอบคำถามได้ถูกต้อง 8 ข้อ จาก 10 ข้อ
2. ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงร้อยละ 80.00 สามารถเลือกอาหารที่เหมาะสมกับโรคได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ชุด จาก 5 ชุด
3. ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงร้อยละ 80.00 สามารถเรียงปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่มได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ชนิด จาก 5 ชนิด
4. ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงร้อยละ 80.00 สามารถสาธิตย้อนกลับท่าการออกกำลังกายได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ท่า จาก 10 ท่า

ก่อนจบการเรียนรู้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุวรรณรูป ได้สอบถามผู้เข้าร่วมการเรียนรู้ถึงหัวข้อต่อไป และวันที่จะจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ ผู้เข้าร่วมการเรียนรู้เสนอ ควรจัดวันที่ 9 ธันวาคม 2557 เวลา 9.00-12.00 น. ที่คณะพยาบาลศาสตร์ ศิริราช เรื่อง Team- based learning มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา นาคะเกษิณ เป็นผู้นำเสนอ และให้เพิ่มหัวข้อ Project- based learning โดยมอบหมายให้ อาจารย์ ดร.สุพินดา เรืองจิรัชเชียร เป็นผู้นำเสนอ และมีผู้เสนอให้เชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ช่อทิพย์ สันธนะวนิช มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ Team- based learning

